

MKB INFRA VISIE DUURZAAMHEID

Inleiding

De infrasector is een boeiende sector met een brede scope aan werkzaamheden. Het is goed in het huidig tijdsgewricht daar eens wat specifiek de aandacht op te vestigen. Zo houden infrabedrijven zich niet enkel bezig met een weg (de verbinding) of een kabel (voor communicatie en stroom) maar ook met een rioolbuis (met het oog op gezondheid) of een dijk (voor onze waterveiligheid) als ook een warmtenet (niet alleen voor ons comfort, maar bittere noodzaak bij de energietransitie)

MKB INFRA is *DE* vereniging van bedrijven in de infrasector die dit alles aanleggen en onderhouden en dus met hart en ziel werken aan een *veilig* en *duurzaam* Nederland voor de komende generaties. Hoe mooi is het daar een steentje aan bij te mogen dragen!

MKB INFRA is ook *DE* vereniging opgericht door en voor ondernemers die opereren in een bijzondere markt waarin zo'n 90 procent van de omzet wordt gehaald uit overheidsopdrachten.

Diezelfde overheid heeft mooie duurzaamheidsambities en zet die in bij aanbestedingen. Mkb-infrabedrijven zijn bij uitstek maatschappelijk betrokken en vormen de kweekvijver voor innovatieve oplossingen. Daar mag het mkb niet alleen trots op zijn, maar ook voor uit komen! Met als belangrijke bijvangst dat de infrasector ook voor de jeugd een duurzame en innovatieve sector is, waar gewerkt wordt aan waarden waar toekomstige generaties steeds meer belang aan hechten. Natuurlijk mogen in dit verband ook zorgen rond realistische stappen en noodzakelijke financiering met bijbehorende investering, afgezet tegen gewenst toekomstperspectief worden gedeeld. Dat kweekt niet alleen begrip, maar biedt tevens kansen om de volgende stap te zetten. De opgaves voor de komende jaren als ook de krapte op de arbeidsmarkt zijn immers groot. Een 'vraag en aanbod' overstijgende dialoog is essentieel. Alleen 'samen' komen we verder. Vanuit die gedachte is een visie opgesteld met betrekking tot ***toekomstbestendig samenwerken aan de opgaves en ambities waar Nederland voor staat!***

Samenbrengen van 2 werelden

Aanbesteden is core business in de gww. 'Duurzaamheid' speelt daarbij een steeds belangrijker rol. Er zijn en worden tal van Green Deals en Akkoorden gesloten. Klimaatdoelstellingen krijgen in aanbestedingen steeds meer een plek. Het Kabinet heeft haar nieuwe plannen rond Maatschappelijk Verantwoord Inkopen voor 2021-2025 uitgebracht. Door decentrale overheden worden duurzaamheidsprogramma's uitgerold. En vanuit Europa zijn recent zeer ambitieuze plannen gepresenteerd om het klimaat te redden'. Ook dit zal uiteindelijk haar weerslag vinden in aanbestedingen. Het belang van klimaatdoelstellingen met een vertaalslag naar duurzaamheid wordt door MKB INFRA zondermeer ingezien. Het gaat in deze memo dan ook niet om de vraag ***of*** maar ***hoe*** dat zou moeten gebeuren en ***in welk tempo***.

Opdrachtgevers onderschrijven op hun beurt de kracht en het belang van het mkb bij duurzaamheidsvraagstukken. Onder de noemer 'impact ondernemen' is vanuit de Adviesraad van MKB INFRA hierop gereflecteerd. Belangrijke constatering is daarbij dat het regionaal werkende mkb aan het gewenste beeld voor invulling duurzaamheidsambities kan voldoen; ***kan***, want het vraagt veelal om een ander denkraam van de leiding van die bedrijven. Daarbij is de interessante gedachte opgeworpen die bedrijven in aanbestedingen hoger te waarderen teneinde hen in staat te stellen hun maximale maatschappelijke bijdrage te leveren. Eerlijke, duurzame, sociale, rechtvaardige bedrijven mogen duurder zijn, zo luidt de stelling. Bedrijven die dat niet zijn betalen immers niet de echte prijs en wentelen hun kosten af op anderen. Opdrachtgevers kunnen overigens ook niet zonder elkaar. Men kan nog veel van elkaar (van de koplopers) leren. Opdrachtgevers kunnen echter ook vanuit het mkb geïnspireerd worden over wat er allemaal rond duurzaamheid al mogelijk is. De

uitdaging waar we de komende jaren voor staan is beide werelden daadwerkelijk samen te brengen.

Achtergronden

Aandacht voor duurzaamheid is een goede zaak, vindt ook het mkb. Het mkb is juist bij uitstek maatschappelijk betrokken en geschikt om met innovatieve oplossingen te komen. Er gebeurt al heel veel. Inspanningen van de markt moeten door de overheid onderkend worden. Dat om en rond de inzet ook zorgen bestaan, is begrijpelijk. De kracht van het mkb is die zorgen ook te delen en te kijken hoe hier samen met zowel mkb-collega's als opdrachtgevers mee omgegaan kan worden.

Onderkenning inspanningen markt

Vanuit het mkb worden momenteel flinke stappen gezet onder de noemer 'het nieuwe draaien' en zijn in samenwerking tussen Ministerie IenM en alle relevante partijen, waaronder MKB INFRA, de zogenoemde 'Schoon en Emissieloos Bouwen, SEB-routepaden' geformuleerd. Deze inspanningen verdienen het onderkend te worden en niet onmiddellijk te worden overruled door nog verdergaande eisen en criteria. Het mkb kan dan niet aangehaakt blijven. Inzet op duurzaamheid met aandacht voor klimaat doen we vooral **samen**; niet met 'de rem erop' maar 'gezamenlijk aan het stuur' is het devies. Bij 'samen' moet de driehoek bedrijfsleven-overheid-maatschappij altijd in het oog gehouden worden.

Het realiseren van welvaart en welzijn en maximaliseren van maatschappelijk nut loont slechts wanneer daadwerkelijk in waarde wordt gedacht en wordt gekeken naar de lange termijn. Daarbij moeten we niet in pilots blijven hangen, maar DOEN. Het regionaal werkende mkb staat hiervoor klaar en is bij uitstek daarvoor geëquipeerd, ook vanwege de aandacht voor mens en maatschappij, waarvoor in aanbestedingen een hogere waardering reëel zou zijn.

Trots op resultaten!

Vanuit het mkb zijn mooie praktijkvoorbeelden om en rond duurzaamheid te benoemen. Voor een eerste indruk worden er hier slechts een paar aangehaald. Zo past een gemeente i.s.m. een provincie innovatiepartnerschap toe voor aanleg van een sportvoorziening in relatie tot het energietransitievraagstuk onder de noemer 'meervoudig ruimtegebruik en energie'. Daarbij ontwikkelt een MKB INFRA lid een kunstgrasveld waarbij warmte wordt geogst als warmte/lichtbron van kleedruimten, een warmtenet, zwembaden etc. Ook heeft een waterschap samen met een mkb-bedrijf via zo'n innovatief partnerschap een innovatieve techniek voor het onkruidvrij houden van dijken met harde steenbekleding ontwikkeld.

En zomaar wat duurzaamheidsfeiten in de bedrijfsvoering van diverse leden: Een lidbedrijf beschikt over het "groenste" ploegboot van Europa, een ander reinigt kunstgras sportvelden volledig emissievrij met een zelf-ontwikkelde machine. Een volgend lidbedrijf beschikt over de 1^e volledig elektrische strooiwagens en van weer een ander MKB INFRA bedrijf is de hoofdvestiging opgebouwd uit meer dan 80% circulaire materialen en is natuur inclusief gebouwd (zowel de gebouwen als het terrein), terwijl een ander lidbedrijf op eigen initiatief een apparaat ontwikkeld heeft voor digitale vastlegging van gegevens en kennis en ervaring hiermee naar de toekomst toe beschikbaar stelt aan een ROC. Stuk voor stuk prachtige voorbeelden die aandacht, toepassing en vooral navolging verdienen! Het mkb mag en zal dat nog duidelijker voor het voetlicht (mogen) brengen.

Ook zorgen delen!

Door open te zijn over zorgen rond duurzaamheid wordt begrip gekweekt. Die zorgen lopen uiteen en zien op zorgen over gebrek aan voldoende vakbekwaam personeel, behoefte aan realistische stappen afgezet tegen verantwoorde investeringen op een mkb-maat. Het mkb ziet haar inspanningen namelijk graag beloond en hecht aan het 'gelijk aan de streep'-principe'.

Inzet op duurzaamheid vereist dan ook een proportionele (mkb) maat. Haalbaarheid en financierbaarheid moeten in ogenschouw genomen worden. In gesprek gaan met de markt (en dan dus niet alleen met koplopers) over wat daarbij haalbaar en betaalbaar is, weegt zwaar.

Want alleen als voorspelbaar en duidelijk wordt wat de verwachtingen zijn, kunnen financieringsbeslissingen op de juiste gronden worden genomen. Uiteraard is ook wenselijk dat binnen de organisatie van de aanbestedende dienst het gesprek wordt gevoerd tussen inkoop en uitvoering. Materiedeskundigheid speelt een belangrijke rol bij de vertaalslag van wensen naar realistische uitvoerbaarheid. Politiek commitment hoort daar vanzelfsprekend bij. De Commissie Aanbestedingen van MKB INFRA heeft dit denkraam rond duurzaamheid in aanbestedingen nog nader uitgewerkt.

Zoeken naar verbinding

In het delen van zorgen zitten gelijktijdig ook kansen. Zo kan samen met opdrachtgevers naar product- en procesinnovatie gekeken worden, zodanig dat investeringen verantwoord zijn, bijvoorbeeld door inzet op langlopende contracten met een repeterend karakter. Ook kan samen met andere mkb-bedrijven gezocht worden naar bundeling van krachten en deling van kosten door personeel- en materieelhubs of zaken als op gang houden van een regionale circulaire materialenstroom. Het project Match ('tinder voor tender' voor onderhoud van de uiterwaarden) kan een inspiratiebron zijn te zoeken naar partners bij verduurzaming.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen

MKB INFRA

1. onderschrijft van harte dat aandacht voor duurzaamheid niet alleen nuttig maar ook noodzakelijk is voor een veilig en duurzaam Nederland voor de komende generaties
2. roept haar leden op de duurzaamheidsopgave vanuit de gedachte 'ondernemen met impact' te omarmen, daarin de eigen positie te kiezen, trots te zijn op de mooie resultaten, niet alleen vanuit de gedachte als interessante samenwerkingspartner naar opdrachtgevers toe maar ook als aantrekkelijk werkgever voor toekomstige vaklieden.
3. bepleit daarbij een betrouwbaar beleid voor de lange(re) termijn zodat het mkb verantwoorde investeringen kan doen;
4. roept haar leden op mogelijke zorgen rond financiering en investering te delen en te zoeken naar dialoog en verbinding met opdrachtgevers en collega-mkb-ers;
5. hecht daarbij aan het maken van proportionele keuzes en het gelijk aan de streepprincipe met aandacht voor de positie van het mkb;
6. adviseert aanbestedende diensten reële ambities te stellen en deze getemporeerd door te voeren in het besef van haalbaarheid en financierbaarheid voor de (mkb)markt: *niet alles in 1 keer willen realiseren is dus het adagium*;
7. is van mening dat uitvraag op duurzaamheid een objectieve afweging behoeft en na gunning tot handhaving noopt: *een sanctie op onterecht beloven van gouden bergen dus*;